

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Lutheranorum Melancthonem sibi vendicantium rationes numero
nouem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

facrit extremis annis, an verò Calvinianus? Nostra sanè parum interest, cuius factionis ille fuerit, quem Catholicum non fuisse scimus: Verùm, quia res hæc ad vitam & mores ipsius cumprimis pertinet, prætereunda non erat hæc controuersia: de qua statuet quod visum fuerit Lector. Et Lutherani quidem molliores Melanchthonem sibi totum vindicant, eumque contendunt ad mortem vsq; Lutheranum fuisse; licet animo nonnūquam fortè vacillarit. Id verò his rationibus suadere conantur; Principio, Quod Bucerus & Oecolampadius ab initio certaminis Eucharistici, ad annum vsque 1529. frequenter perententarint Melanchthonis animum, eumque ad Sacramentariam factionem magno studio conati sint pertrahere; verùm id aiūt frustra semper fuisse; cùm ille fraudes Sacramentariarum, & insidiosas machinationes prudenter eluserit. Secundò, Quod in Colloquio Marpurgensi an. 1529. primum, deinde anno 1530. sequeute in Comitijs Augustanis Luthero contra Zvingliū, Oecolampadiū, Bucерum, Capitonē constāter adhæserit, nec se passus fuerit vllis rationib. induci, vt Zvinglianos vel haberet pro fratribus, vel ad subscribendam Protestantium Confessionē admitteret: Imò quod sub idē tēpus durantibus adhuc Comitijs, ad detegendā Buceri fraudulentiā articulos de Eucharistia scripserit, in quibus lōgè aliam esse suā & Lutheri, quam Buceri cæterorumq; sententiā demonstrauit.

f 4

Tertiò,

ANNO

1530.

Calvinianus,
an verò
Lutheranus?

II.

Lutheranorum pro
co_sententia, & rationes.

I.

Marb. in expl. verb. Can. c. 1. fol. 24. 25. 26. Seln. in vlt. Conf. de Can. H. 1. a. b. & c.

2.

ANNO
1530.

3.

Tertiò, Quod eodem anno sententias de Eucharistia, è scriptis veterum Patrū selectas in lucē emiserit, atq; in istius libelli præfatione animum à Zvvinglianis alienum declararit: tū quod paulò post litteras scripserit ad quēdam Martinum Gorlitium, apud Brunsvicenses euangelij Lutherani ministrū, in quibus prouocarit ad libellum hunc ex Patribus collectum, seq; asseruerit mortē subituum potius, quam vt Christi Corpus cum Zvvinglianis vni tantum loco sentiat alligandum.

4.

Quartò, Quod postmodū an. 1536. cū V Vittenbergæ de concordia inter Lutheranos & Sacramentarios ageretur, & Bucerus cū socijs abdicato errore in Lutheri sententiam concederent, quemadmodū Lutherani constanter asserunt, Melanchthon actionis illius capita punctim ad eum modum conceperit, vt scriptum illud non aliam quā Lutheri doctrinā de Eucharistia complecteretur. Quodque in eadem sententia permanserit, & anno sequēte 1537. ad Electorē scripserit, se quoad viueret, Zvvinglianorum sententiam nō probaturū, cū eos falsa docere ac scribere compertum

5.

habeat. Quintò, quod cum an. 1540. in itinere V Vormatiā versus, graui morbo oppressus Vinariæ decūberet, iamq; velut in extremis constitutus cōderet testamētum, ad formulā concordiae V Vittenbergensis à se cōtextam prouocarit; quā ex Lutheri sententia scriptā, vel ipsi Zvvingliani nō diffitentur: quodq; biēnio post, an. 1542. scilicet, ad cōcionatores quos-

quosdam, Vlmenses præsertim, inter reliqua ANNO
scripserit, hominem tentationibus exerci- 1530.

tum, qui pietatis affectū habeat, Zvvinglianorum doctrinam probare non posse; se verò metuere, ne Sacramentarij magnam adhuc securitatem, imò & paganismum ipsum in Ecclesiam inducant, nisi suos confirmet Deus. Sextò, quod Melanchthon in omni-

6.

bus colloquijs, quæ cum Catholicis ad dirimendas religionis cōtrouersias instituta fuerunt, nomine Protestantium delectus sit ad causam Lutheranorum agendam: Neque verò Catholicos, si Zvvinglianus fuerit, cum eo congressuros fuisse, vel quod talis esset dissimulatu-
Septimò, Quod Lutherus magni semper fecerit Melanchthonem, & cōiunctissimè cum eo vixerit ad mortem vsque; quodque vicissim ipse coluerit Lutherum, & defunctum oratione funebri sit prosecutus, in qua patrem eum appellarit, currum Israelis & aurigam eius; quod in lucem quoque emiserit scripta Lutheri, eaque præfationibus additis, insigniter commendarit.

7.

Octauò, Quod semper publicè protestatus sit, eam se religionem profiteri, quæ tradita per Lutherum in Ecclesijs Saxonice vigeat; quibus adhærere se, nec vnquã ab eo doctrinæ genere discessurū, expressis verbis asseruerit: Quodque ex ipsius libris, si modo non contra mentem autoris torqueantur, nihil præsidij habeant Sacramentariæ factionis ministri; cū perpetuò Lectorem ad eius do-

8.

ANNO

1530.

9.

Strinē fundamēta manu ducant, quæ Lutheri scriptis contineantur. Nondò, quod extremis annis, non longè antè, quam è vitâ discessit, de Caluino questus sit inter suos, viris fide dignis præsentibus, eumque dixerit multa scribere, nec ipsum intelligere, quid velit: quod aliquando, cum Norinbergæ esset, ad quendam Michaelem Rotingium, in hæc verba proruperit: Calvinus tantum de Cœna Domini nouit, quantum armilla mea: Coget me tandem necessitas, vt edito scripto eum oppugnem.

III.

Caluinistarum sententia & rationes.

Iacob. And. con. 4. de Concord. b. 3. &c.

Habes, lector, plerasque Lutheranorum rationes, quibus Melanchthonem suæ sectæ vindicant: Audi nunc, quibus argumentis eum Calvinistæ Sacramētarijs addictum fuisse suadeant. Quanquam non Calvinistæ modò, sed & Lutherani rigidiores, Flaciani scilicet, & Pantachasiastæ, vel Vbiquitarij Melanchthonem è ciuitate Lutheranâ proscriptum ad Sacramentarios ablegent; quod vt faciant, his se dicunt rationibus permoueri. Primò, quod cum viuentē Luthero

I.

VVigādus apud Schlus- selburg. Caluin. fol. 286. 287.

SS. Patrum dicta diuulgarit, vt cōtrà Zvvinglianos veram Christi præsentiam in Eucharistiâ veteris Ecclesiæ testimonio confirmaret, post obitum eiusdem Lutheri retractarit libellum istum; quasi testimonia, quæ collegerit, maximam partem adulterina sint, nec eorum autorum, quorum nomine citata fuerint.

2.

Idē VVigād. in Confess.

Quod cum opera Lutheri VVittenbergæ procuderentur, in secun-